

Budsjettoppfølging - Effektiviseringstiltak barnehage

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Utvalg for oppvekst og levekår 2019-2023		05.03.2020
Kommunestyret		12.03.2020

Saksbehandler: Ann Iren Larsen	Arkivsaknr.: 2020/664-1
--------------------------------	-------------------------

RÅDMANNENS INNSTILLING:

1. Effektiviseringstiltak barnehage med kr 675 000 tas innenfor Sektor barnehages ramme i 2020.
2. Rådmannen jobber videre med effektiviseringsutfordringene i Sektor barnehage for 2021-2023, sett i forhold til barnetallsutviklingen de kommende årene.
3. Prioriterte strukturtiltak 2021 - 2023
Dersom barnetallsutviklingen fortsatt er fallende, foreslår rådmannen å legge ned Ramsøy barnehage fra august 2021.
Rådmannen arbeider videre med strukturtiltak, og vil bl.a. vurdere nedleggelse av Askøy Forum barnehage.

SAMMENDRAG

I Kommunestyrets budsjettbehandling 12.12.2019, ble det vedtatt «Effektiviseringstiltak barnehage» med 675 000 i 2020, og 1 350 mill. i 2021, 2022 og 2023.

Rådmannen utreder i denne saken hvordan dette innsparingstiltaket kan håndteres. På grunn av for høyt budsjettert barnetall i 2020, kan effektiviseringstiltaket på kr 675 000 tas innenfor Sektor barnehages ramme i 2020.

Hvert år vedtas kommunens budsjett for kommende år *før* det faktiske barnetallet og barnesammensetningen i barnehagene er kjent. Alle barnehager mottar budsjett/tilskudd basert på innrapportert barnetall/barnesammensetning - pr 15.12. året før for 1.tertial. I de påfølgende tertialene er det telledatoer 01.05 og 01.09 som er avgjørende. Det innebærer at i budsjett- og økonomiplan, må rådmannen estimere barnetall/barnesammensetning basert på prognoser og faktisk barnetall/barnesammensetning i september.

Ved rapportering 15.12. lå antall barnehagebarn under prognosen, og det ser derfor ut til at det er mulighet for å klare effektiviseringskravet uten å legge ned kommunal barnehage i 2020.

Det er krevende å budsjettere for Sektor barnehage når flere variabler ikke er kjent før budsjettet skal vedtas. Dette er en situasjon som kan oppstå også i 2021, 2022 og 2023. Fødselstall, tilflytting og barn i andre kommuner er viktige variabler i denne sammenheng.

Rådmannen jobber kontinuerlig med effektiviseringsutfordringene i Sektor barnehage for 2021-2023, sett i forhold til barnetallsutviklingen de kommende årene.

Dersom det ikke lykkes å gjennomføre effektiviseringstiltaket innenfor vedtatt budsjetttramme i 2021-2023, vil det bli fremmet ny sak om strukturendring for kommunale barnehager.

Dersom kommunestyret ønsker å gjennomføre strukturendringer for kommunale barnehager, må det gjennomføres nedlegging av en av barnehagene i område Askøy Nordvest: Ramsøy, Hanøy eller Askøy Forum barnehage. Det må i så fall fremmes egen sak om dette.

Det er ønskelig med en avklaring av dette på et tidligst mulig tidspunkt, helst våren 2020. En eventuell nedlegging av en av barnehagene, vil kreve en prosess hvor alle berørte parter blir involvert, og der rett til medvirkning ivaretas både for ansatte og foreldre. Det er derfor ikke mulig å gjennomføre en eventuell nedlegging før tidligst fra august 2021.

Avgjøres av:

Kommunestyret

Behandles i følgende utvalg:

UOL, F, Kommunestyret

Saksopplysninger:

Plan for barnehageutbygging

Plan for barnehageutbygging 2014-2030 ble vedtatt i kommunestyret desember 2014. Tiltaksdelen har blitt rullert årlig, i forbindelse med behandling av budsjett og økonomiplan. Siden veksten i antall barn i alderen 1-5 år har stoppet opp, og barnetallet har sunket, har planlagte utbyggingstiltak de siste fem årene blitt forskjøvet ett-to år ut i tid hvert år.

Det innebærer at tallet på godkjente barnehageplasser i Askøy nå, vil være tilstrekkelig i mange år fremover.

Slik barnetallsutviklingen ser ut nå, er det altså ikke behov for å bygge nye barnehager de nærmeste årene. Rådmannen vurderer derfor at det ikke er behov for å rullere «Plan for barnehageutbygging» nå.

2019	2018	2017	2016	2015	2014
356	335	403	440	429	432

Fremskrevet barnetallsutvikling, hentet fra Folkeregisteret

Likevel er det viktig at tomter avsatt til barnehageformål i kommunen, beholdes til planlagt formål. Da planen ble utarbeidet, var det vanskelig å finne egnede barnehagetomter med hensiktsmessig plassering for fremtidig utbygging, særlig nær knutepunkt og hovedfartsårene på Askøy. Det vil være en dårlig strategi å selge disse tomtene.

Innsparingstiltak barnehage – handlingsrom

Sektor barnehage skal gjennomføre effektiviseringstiltak med kr 675 000 i 2019, og kr 1 350 000 i 2021, 2022 og 2023. I saken utredes de alternative områdene i sektor barnehage hvor en slik effektivisering kan gjennomføres, herunder hvor det ikke er gjennomførbart og begrunnelser for dette.

Sektor barnehage består av:

- ✓ 28 barnehager, 18 private og 9 kommunale. (Det er 10 bygg, men Hanøy og Askøy Forum er under én administrasjon)
- ✓ Barnehageadministrasjonen
 - 3,8 årsverk (1 barnehagesjef, 1,8 rådgiver og 1 kontorkonsulent)
- ✓ Avdeling for pedagogiske støttetjenester
 - 18,5 årsverk spesialpedagog/logoped som utfører vedtak om spesialpedagogisk hjelp etter barnehageloven, § 19 A

I barnehageadministrasjonen ble det gjort et nedtrekk med 1,8 rådgiver fra 1.9.2019. En konsekvens av dette er at barnehageavdelingen per idag i hovedtrekk kun ivaretar lovpålagte oppgaver.

I Avdeling for pedagogiske støttetjenester pågår det et prosjekt, hvor man holder på å undersøke og vurdere alternative måter å organisere tjenesten på. Dette arbeidet er ikke slutført, og vil pågå frem til sommeren 2020.

Det er 18 private barnehager i kommunen. Dersom ikke eier ønsker det, er det ikke mulig å foreslå nedlegging eller omstrukturering av dem. Ingen eiere har gitt signaler om slike ønsker. Men fra 1.7.2020 legges Myrane Kanvas barnehage ned, på grunn av behov for tomten til annet formål i Myrane-planen. Denne erstattes ikke.

Det er ni kommunale barnehager i kommunen, men med tilhold i 10 bygg. Hanøy og Askøy Forum barnehage er begge lokalisert i leide lokaler. Den ene i Askøy Forum idrettshall, og den andre i Hanøy samfunnshus.

Bemanningsnorm og pedagognorm

Før bemannings- og pedagognormen ble innført, hadde barnehagene på Askøy en minimumsbemanning (6,7 store barn per voksen), altså under barnehagelovens anbefalte bemanningsnorm (6 store barn per voksen). I perioden hvor kommunen hadde eiendomsskatt, ble barnehagene tilført midler til bemanning, slik at de i den perioden hadde 6,5 barn per voksen.

Bemanningsnormen ble innført med virkning fra 1.8.2018, og innebærer at barnehagen skal ha:

- ✓ Minst én ansatt per tre barn, når barna er under tre år
- ✓ Minst én ansatt per seks barn når barna er over tre år

Barn regnes for å være over tre år fra og med august det året de fyller tre år. Bemanningen omfatter årsverk som er avsatt til det ordinære og direkte arbeidet med barna i barnehagen. Pedagogiske ledere, barne- og ungdomsarbeidere, assistenter som utfører oppgaver innenfor det ordinære barnehagetilbudet, skal regnes med i grunnbemanningen. Personer som er i barnehagen i praksis eller arbeidstiltak, lærlinger, spesialpedagoger og andre som er å anse som ekstra personale i barnehagen, skal holdes utenfor beregningen.

Pedagognormen ble innført med virkning fra 1.8.2018, og innebærer at barnehagen skal ha minst én pedagogisk leder per:

- ✓ 7 barn under tre år
- ✓ 14 barn over tre år

Ett barn utover dette utløser krav om en ny fulltidsstilling som pedagogisk leder. Barn regnes for å være over tre år fra og med august det året de fyller tre år. Styrers tid til administrasjon og ledelse skal ikke inngå i beregningen av normen for pedagogisk bemanning.

Disse normene er hjemlet i barnehageloven, med forskrifter. Kommunen kan ikke innføre en lavere bemanning uten å bryte barnehageloven.

Barn i barnehage på Askøy – ledig kapasitet

Antall barn i barnehage fra 2005 – 2020 har økt fra 1256 barn til 1958 barn. I perioden fra 2012-2015, hadde kommunen 2110-2160 barnehagebarn.

Barnehagene på Askøy har, etter rapportering per 15.12.2019, 385 ledige barnehageplasser for barn under 3 år.

Oversikt over ledige barnehageplasser – kapasitet i barnehagene per 15.12.2019, fordelt på geografiske områder:

Barnehage	Ledige plasser
Kleppstø barnehage	0
Espira Stongafjellet barnehage	0
Læringsverkstedet Kleppe barnehage	14
Haugen barnehage	19
Ø. Kleppe barnehage	0
Læringsverkstedet Juvik barnehage	121
Læringsverkstedet Du og jeg Sør barnehage	54
Læringsverkstedet Du og jeg Nord barnehage	25
Askøy Sør:	233
Florvåg barnehage	0
Bakarvågen FUS barnehage	0
Fridahuset barnehage	13
Erdal barnehage	8
Furuly barnehage	13
Ask barnehage	9
Askøy Øst:	43
Strusshamn barnehage	4
NAB Skogen barnehage	0
Gnist Skogstunet barnehage	17
Læringsverkstedet Soltun barnehage	2
Askøy Vest:	23
Furehaugen barnehage	27
Træet barnehage	1
Askøy Nord:	28
Haugland gårdsbarnehage	0
Ravnanger barnehage	2
Askøy Forum barnehage	0
Hanøy barnehage	1
Tveit barnehage	8
Lykketrollet FUS barnehage	5
Ramsøy barnehage	42
Askøy Nordvest:	58
Totalt:	385

Beregningen er basert på maksimalt barnetall i forhold til godkjent leke- og oppholdsareal, og telledato 15.12.2019.

En del private barnehager velger å ikke utnytte godkjent leke- og oppholdsareal maksimalt. Andre ønsker å fylle opp barnehagens kapasitet maksimalt. Det er barnehagens eier som fastsetter barnetall og i hvor stor grad de ønsker å utnytte arealet i egen barnehage.

Askøy Sør	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Det er i dette området det er størst ledig kapasitet: 233 plasser ✓ Svært god kapasitet i enkeltbarnehager. De tre barnehagene på Juvik har størst ledig kapasitet: 200 plasser ✓ 3 barnehager har ingen ledig kapasitet ✓ Myrane barnehage legges ned 30.6., og gir per i dag tilbud til 50 barn. De fleste av disse barna vil få tilbud om plass i område Sør, og den ledige kapasiteten i dette området vil reduseres tilsvarende.
Askøy Øst	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ledig kapasitet: 43 plasser ✓ 2 barnehager har ingen ledig kapasitet. De ligger begge i Florvåg-området. Det innebærer at nye søkere i området vil få tilbud i plass i område Sør. ✓ Ask og Furuly barnehage berøres noe av veiutbyggingen, kø-problematikk mellom Erdal og Ask
Askøy Vest	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ledig kapasitet: 23 plasser ✓ 1 barnehage har ingen ledig kapasitet.
Askøy Nord	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ledig kapasitet: 28 plasser ✓ Gjelder barnehagen som ligger lengst nord, på Fauskanger. Søkere fra sørover i kommunen tar ikke imot barnehageplass så langt nord, for så å kjøre sørover igjen på jobb.
Askøy Nordvest	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ledig kapasitet: 58 plasser ✓ Gjelder i hovedsak barnehagen med beliggenhet lengst i vest, på Ramsøy. Søkere fra andre områder i kommunen tar ikke imot barnehageplass så langt vest, for så å kjøre tilbake igjen på jobb. ✓ Forøvrig liten kapasitet å gå på. En del nye søkere gjennom året, vil få tilbud om plass i område Sør.

I tillegg ga private barnehager i våre nabokommuner tilbud til 44 askøybarn våren 2019 og 36 barn høsten 2019. Mens private barnehager på Askøy ga tilbud til 21 barn bosatt i andre kommuner våren 2019 og 11 barn høsten 2019.

Dette går også av barnehageavdelingens budsjett. Askøy mottar/sender refusjonskrav fra/til nabokommuner etter nasjonal sats. Den ligger i 2020 på kr 231 600 for barn under 3 år, og kr 111 800 for barn over 3 år.

Struktur

Det er 28 barnehager på Askøy, og antall barnehager har siden 2012 vært stabil. Det er ikke bygget eller åpnet noen nye barnehager etter 2012. De planlagte utbyggingstiltakene i tiden etter 2012 i *Plan for barnehageutbygging* er ikke gjennomført, med bakgrunn i at veksten stoppet opp, og at det dermed er stor ledig kapasitet på barnehageplasser.

Ut fra oversikten over, er følgende tydelige trekk:

- ✓ Stor ledig kapasitet i enkeltbarnehager, særlig Ramsøy, Furehaugen og de tre barnehagene i Juvik-området. Disse fem barnehagene står for hovedtyngden av ledige plasser: Tilsammen 269 plasser.
- ✓ Størst ledig kapasitet i område Askøy Sør, til tross for at Myrane barnehage legges ned sommeren 2020
- ✓ Med unntak av Ramsøy, er det lite ledig kapasitet i de øvrige barnehagene i område Askøy Nordvest. Nye søkere gjennom året vil måtte få tilbud om barnehageplass i andre områder, fortrinnsvis område Askøy Sør
- ✓ I område Askøy Nord, rapporteres det fra Furehaugen at søkere som bor lenger sør enn Fauskanger heller velger å ta imot barnehageplass i område Askøy Sør, fremfor å kjøre nordover til Furehaugen, og tilbake igjen på jobb sørover.
- ✓ 12 barnehager med ingen ledig kapasitet eller 1-2 plasser ledig

På bakgrunn av oversikten, er det først og fremst i Juvik-området barnehagekapasiteten er altfor stor, og det er i dette området kapasiteten burde vært redusert. Kommunen kan ikke legge ned private barnehager, uten at eier selv ønsker det, og det vil derfor ikke være mulig å gjøre noe med den situasjonen. Et mulig scenario er at det da blir lagt ned barnehager i områder, der man faktisk trenger den kapasiteten som er i området.

Dersom kommunen ønsker å redusere kapasiteten, må det altså være gjennom å legge ned kommunale barnehager.

Da er det naturlig å se på en alternativ løsning for barnehagene i område Askøy Nordvest. Dette til tross for at to av barnehagene ikke har ledig kapasitet, og at det heller ikke er mye å gå på i de andre barnehagene i området – med unntak av Ramsøy barnehage. Hovedbegrunnelsen er økonomi, og hvor man kan gjøre en innsparing/effektivisering. Det er også at faktum at ingen av de tre kommunale barnehagene i området er bygget til barnehageformål. Det innebærer at alle tre byggene har utfordringer i forhold til barnehagedrift.

- ✓ Ramsøy barnehage – stor ledig kapasitet og lav søknad til barnehagen
- ✓ Hanøy barnehage – barnehagen holder til i leide lokaler
- ✓ Askøy Forum barnehage – barnehagen holder til i leide lokaler

Askøy Forum barnehage har en leieavtale med Askøyhallene KF, hvor leieprisen er kr 397.976 per år. Utleier har rett til å regulere leieprisen hvert år.

Hanøy barnehage leier lokaler i Hanøy samfunnshus. Leieavtalen med Hanøy samfunnshus er forlenget frem til 31.8.2021. Kommunen kan si opp avtalen med seks måneders varsel. Leieprisen er kr 310 800 pr år.

Vurdering:

Det begrensede handlingsrommet i sektor barnehage, gjør at det er få alternativer for hvor effektiviseringstiltak er gjennomførbart.

En gjennomføring av effektiviseringstiltak med kr 675 000 kan gjøres på følgende områder:

1. Nedlegging eller strukturendring i kommunale barnehager
 2. Ytterligere reduksjon i barnehageadministrasjonen
 3. Reduksjon i avdeling for pedagogiske støttetjenester
 4. Innenfor Sektor barnehages vedtatte budsjetttramme
1. Nedleggelse eller strukturendring i kommunale barnehager

Det kan vurderes å legge ned en kommunal barnehage, for å imøtekomme innsparingskravet på 675 000 i 2020. Dersom man skal oppnå en effektivisering i 2020, er oppsigelsestiden av leieavtalene en viktig faktor i Hanøy og Askøy Forum barnehage.

Midler til bemanning i barnehagen, mm. blir tildelt per barn, og følger det innrapporterte barnet – enten som tilskudd til private barnehager eller budsjettmidler til kommunal barnehage.

Det vi eventuelt vil kunne spare ved nedleggelse av kommunal barnehage er driftskostnader til bygningsmassen, vedlikehold av bygget, renhold og strøm. For Hanøy og Askøy Forum vil man kunne spare leiekostnader. Et eventuelt salg av Ramsøy barnehage kan også gi en inntekt.

Mulig vil også en sammenslåing av to kommunale barnehager kunne frigi en styrerstilling eller ledelsesressurs, avhengig av det totale barnetallet.

Ved nedleggelse eller sammenslåing av barnehager, kan kommunen tilby barna plass i annen barnehage. Men det er foreldres ønsker som er avgjørende for hvor barna plasseres. Dette innebærer at barna fra en nedlagt barnehage kan bli fordelt mellom mange barnehager. Siden kommunen har mange private barnehager, kan ikke de ansatte automatisk flyttes sammen med barna til en privat barnehage. De vil ha sine rettigheter, som innebærer at de kan reservere seg mot dette. Det betyr at det i slike prosesser kan bli overtallige ansatte. Dersom det ikke finnes ledige stillinger å tilby dem, vil det kunne gi et overforbruk på lønn.

En prosess med nedlegging eller sammenslåing av barnehager vil ikke kunne gjennomføres uten involvering og medvirkning fra berørte parter. Både foreldre, ansatte, barna og lokale interessenter må høres. Det vil dermed ikke være mulig å gjennomføre fra høsten 2020.

Det er viktig for foreldre og ansatte med forutsigbarhet. Derfor blir vurdering av gjennomføringstidspunkt for en slik eventuell nedlegging eller sammenslåing svært viktig, og at det settes av tilstrekkelig tid til medvirkningsprosessen. Dette må derfor avklares på et tidligst mulig tidspunkt. Dersom man ser for seg nedleggelse høsten 2021, bør dette være avklart våren 2020.

Alternativer

- a. Legge ned Ramsøy barnehage, og eventuelt selge bygget. Barn vil kunne tilbys barnehageplass i område Askøy Nordvest, så langt kapasiteten strekker til, og videre i øvrige områder i kommunen. De ansatte vil måtte tilbys stilling andre steder i kommunen, dersom de ikke ønsker å bli overført til private barnehager. Det er alltid en mulighet for at det ikke finnes tilstrekkelig ledighet andre steder for å møte denne overtalligheten.
- b. Si opp leieavtalen med Hanøy samfunnshus. Leieavtalen kan sies opp med seks måneders varsel. Barn og ansatte flyttes til Ramsøy barnehage, som har kapasitet til å ta imot alle de cirka 35-40 barna. Det vil ikke bli oppsigelser, tilbud om overføring til private barnehager, og dermed ingen overtallighet. Foreldre som ikke ønsker tilbud i Ramsøy barnehage, står fritt til å søke om barnehageplass i andre barnehager i kommunen.
- c. Si opp leieavtalen med Askøyhallene. Oppsigelse av avtalen skal varsles ett år i forkant. Barn vil kunne tilbys barnehageplass i område Askøy Nordvest, så langt kapasiteten strekker til, og videre i øvrige områder i kommunen. Det vil trolig ikke være tilfredsstillende for foreldre bosatt på Ravnanger/Haugland/Davanger å få tilbud om barnehageplass i Hanøy eller Ramsøy barnehage. De vil imidlertid stå fritt til å søke om

barnehageplass i andre barnehager i kommunen. De ansatte vil måtte tilbys stilling andre steder i kommunen, dersom de ikke ønsker å bli overført til private barnehager. Det er alltid en mulighet for at det ikke finnes tilstrekkelig ledighet andre steder for å møte denne overtalligheten.

2. Reduksjon i barnehageadministrasjonen

Det vil ikke være mulig å redusere bemanningen i barnehageadministrasjonen ytterligere, uten at det vil ramme lovpålagte tjenester og oppgaver. Med virkning fra 1.9.2019, har barnehageadministrasjonen redusert med 1,8 årsverk rådgiverressurs. I PS-sak 107/19, behandlet i kommunestyret 19.6.2019, ble det pekt på konsekvenser av en slik reduksjon. Tiltaket ble gjennomført, og konsekvensene er at avdelingen i all hovedsak kun har kapasitet til å ivareta lovpålagte tjenester og oppgaver, og at saksbehandlingstiden har økt. Mange andre oppgaver, særlig knyttet til kvalitets- og kompetanseutvikling for ansatte i private og kommunale barnehager, er utgått eller er redusert til et minimum.

En ytterligere reduksjon av bemanningen i barnehageadministrasjonen vil forverre situasjonen ytterligere, og føre til at det ikke vil være mulig å ivareta lovpålagte tjenester og oppgaver tilfredsstillende.

3. Reduksjon i avdeling for pedagogiske støttetjenester

I avdeling for pedagogiske støttetjenester (PST) pågår det allerede et prosjekt, hvor formålet er å vurdere om det er mulig å ha en mer kostnadseffektiv drift, og samtidig sikre at barnas rettigheter ivaretas jfr. barnehageloven. Det er gjennomført en kartleggingsfase, med innhenting av fakta om dagens organisering, oppgaver, roller, ansvar, mm., og en analyse av status for de involverte partene, barnehagene, PPT og PST. Nå pågår arbeidet med å utarbeide et beslutningsgrunnlag, hvor det vurderes endringer, justeringer av dagens organisering. Det er ønskelig at den pågående prosessen får gå sin gang, og at resultatet kan legges fram når prosjektet er ferdig. Det er foreløpig uavklart om dette vil gi noen økonomiske innsparinger.

En av faktorene som har vært vurdert, er om det vil være lønnsomt å si opp leieavtalen i Energigården for den etasjen der avdeling for pedagogiske støttetjenester er lokalisert. Leieavtalen er bundet fram til 1.10.2021. Hvis den ikke forlenges, kan kommunen kjøpe seg ut av avtalen til en kostnad på kr 2.500.000. + mva. Hvis ikke kommunen forlenger avtalen etter 1.10.2026, koster et utkjøp kr 2.000.000 + mva. Avtalen avsluttes 1.10.2031.

4. Innenfor Sektor barnehages vedtatte budsjetttramme

Hvert år vedtas kommunens budsjett for kommende år før det faktiske barnetallet og barnesammensetningen i barnehagene er kjent. Alle barnehager mottar budsjett/tilskudd basert på innrapportert barnetall/barnesammensetning - pr 15.12. året før for 1.tertial. I de påfølgende tertialene er det talledatoer 01.05 og 01.09 som er avgjørende. De private barnehagene får tilskudd per barn og de kommunale får budsjettmidler per barn. Det innebærer at i budsjett- og økonomiplan, må rådmannen estimere barnetall og barnesammensetningen basert på prognoser og faktisk barnetall i september.

Et barn under 3 år koster med helårsvirkning i 2020 kroner 218 896. Det vil si at hvis prognosen har anslått tre barnehagebarn for mye i 2020, har vi klart effektiviseringskravet for 2020.

For budsjett 2020 er det budsjettert et litt for høyt barnetall, sett i forhold til barnehagenes rapportering pr 15.12.2019. Det er det faktiske barnetallet 15.12.19. som danner grunnlag for tilskudd/budsjett for perioden 1.1. – 1.5.2020., frem til neste rapporteringsdato. Det ser derfor ut til at det er en stor mulighet for å klare effektiviseringskravet uten å legge ned kommunal barnehage i 2020.

Dette gjør at Sektor barnehage disse fire månedene vil ha et overskudd, som vil være tilstrekkelig til å ivareta effektiviseringskravet på kr 675.000. i 2020.

Det er krevende å budsjettere for Sektor barnehage når flere variabler ikke er kjent før budsjettet skal vedtas. Dette er en situasjon som høyst sannsynlig kan oppstå også i 2021, 2022 og 2023. Fødselstall, tilflytting og barn i andre kommuner er viktige variabler i denne sammenheng.

Det vil imidlertid være uavklart hvordan effektiviseringskravet på 1.350 mill. i 2021, 2022 og 2023 vil kunne møtes. Dette må vi komme tilbake til i forbindelse med budsjett- og økonomiplan. Vi vet i dag ikke hva de kommende tilskuddssatsene kommer til å bli og det vil komme nye reviderte prognoser for antall barn i barnehagealder i Askøy kommune.

Folkehelseperspektiv:

Alle handlinger som berører barnet, skal ha barnets beste som grunnleggende hensyn, heter det i Lov om barnehager.

Barnehagen skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi. Å bidra til at alle barn som går i barnehage, får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek er fundamentalt. Barnehagen er også en forberedelse til aktiv deltakelse i samfunnet, og bidrar til å legge grunnlaget for et godt liv.

Barnehagen er også viktig for foreldre. Foreldre søker fortrinnsvis plass i nærmiljøet, der de bor. Foreldre er avhengige av barnehagen som omsorgsinstitusjon for sine barn. Barnehagen gjør det mulig for dem å delta i arbeidslivet utenfor hjemmet og tjene til livets opphold, og det er ønskelig å tilrettelegge for at hverdagen for småbarnsforeldre blir lettere ved at det finnes tilstrekkelig med barnehageplasser i deres nærmiljø. Barnehagen er også en møteplass for småbarnsforeldre på ettermiddagstid og i helgene.

Økonomi:

Tilskudd til private barnehager

Regelverket knyttet til beregning av tilskudd til private barnehager er nedfelt i «Forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager». Kommunen skal gi driftstilskudd til private ordinære barnehager per heltidsplass. Driftstilskuddet skal beregnes ut fra gjennomsnittlige ordinære driftsutgifter per heltidsplass i tilsvarende kommunale ordinære barnehager, fratrukket administrasjonsutgifter, pensjonsutgifter og arbeidsgiveravgift på pensjonsutgifter. Grunnlaget for beregningen er kommuneregnskapet fra to år før tilskuddsåret. Tilskuddssatsene har steget med ca. 10 000 per heltidsplass siden 2019, dette på grunn av innføring av bemannings – og pedagognormen.

Kommunen skal gi påslag for pensjon og administrasjonsutgifter.

Kommunen skal gi kapitaltilskudd til private ordinære barnehager per heltidsplass, ut fra barnehagebyggets byggeår. Satsene fastsettes hvert år av departementet. På Askøy er det én barnehage som mottar 16 400 i kapitaltilskudd per barn i 2020, mens de øvrige 17 barnehagene mottar kr 9 300.

Byggeår	Kapitaltilskuddssats per heltidsplass
Til og med 2011	9 300
2012-2014	16 400
2015-2017	20 200
2018-2020	23 900

Sammenlignet med gjennomsnittet i kommunegruppe 13, ligger Askøy kommunes tilskuddssatser litt høyere. Men betydelig lavere enn nasjonale satser.

Tilskuddssatser driftstilskudd 2020	Askøy	Kommunegruppe 13	Nasjonale satser
Små barn	218 896	216 289	231 600
Store barn	104 714	101 421	111 800

Kilde: www.barnehagemonitor.no

Budsjett / tilskudd

Budsjett til kommunale barnehager og tilskudd til private barnehager er basert på forventet antall barn over og under 3 år, og barnehagedekningen.

Et barn koster i utgangspunktet omtrent like mye, enten barnet går i privat eller kommunal barnehage. Budsjett (kommunale barnehager) og tilskudd (private barnehager) justeres tre ganger i året, etter innrapportert barnetall og barnesammensetning (Rapportering pr.15.12., 1.5. og 1.9.). Dette innebærer at ingen barnehager gjennom året har budsjett eller mottar tilskudd for et høyere barnetall enn de faktisk har. Barnehagene må kontinuerlig justere bemanningen i takt med barnetall/barnesammensetning. Det tildeles ikke budsjett eller tilskudd for ledige/tomme barnehageplasser.

Dersom man velger å legge ned en kommunal barnehage, vil barna i barnehagen måtte overføres til ledige plasser i andre barnehager. Budsjett/tilskudd til drift følger barna, og vil derfor ikke gi noen innsparing. I all hovedsak går barnehagenes budsjett/tilskudd til lønnsutgifter, og bemannings – og pedagognormen er den samme for alle barnehager.

Det man ev. vil kunne spare ved nedleggelse av en kommunal barnehage er utgifter på bygningsmassen - vedlikehold av bygningsmassen, renhold og strøm. For Hanøy og Askøy Forum vil man kunne spare leiekostnader. Et eventuelt salg av et kommunalt bygg kan også gi en inntekt.

Dersom man ved nedleggelse av kommunale barnehager, tenker å overføre barn og ansatte til private barnehager med ledig kapasitet, innebærer det at regelverket for virksomhetsoverdragelse må tas i bruk og overholdes. Det er prosesser som skal ivaretas, og ansatte har rett til å reservere seg for virksomhetsoverdragelse. Det vil i så fall gi dem rettigheter som overtallige ansatte.

En annen konsekvens med nedleggelse av kommunale barnehager, er at kommunens tilskuddssats til de private barnehagene kan stige for kommende år, fordi faste kostnader og et eventuelt merforbruk i de kommunale barnehagene, vil bli fordelt på færre barn.

Kleppestø, 13.2.2020

Eystein Venneslan
rådmann

Ann-Iren Larsen
barnehagesjef